

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 48/2013-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. januára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Ľ. Č., t. č. vo väzbe, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. K., K., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. M. K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 5 ods. 2 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj porušenie čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 42/2012 a jeho uznesením z 30. apríla 2012, ako aj postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 43/2012 a jeho uznesením z 23. mája 2012, ako aj jeho uznesením sp. zn. 4 Tos 59/2012 z 11. júla 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Ľ. Č. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. augusta 2012 doručená sťažnosť Ing. Ľ. Č., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. K., K., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. M. K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 5 ods. 2 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj porušenie čl. 2 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 42/2012 a jeho uznesením z 30. apríla 2012 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“), ako aj postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 43/2012 a jeho uznesením z 23. mája 2012 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu o ďalšom trvaní väzby“), ako aj jeho uznesením sp. zn. 4 Tos 59/2012 z 11. júla 2012 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu o nevyhlúčení zákonnej sudkyne“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je trestne stíhaná za obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. e) Trestného zákona.

Uznesením sudcu pre prípravné konanie okresného súdu sp. zn. 0 Tp 67/2011 zo 17. októbra 2011 bola sťažovateľka vzatá do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku s tým, že väzba začala plynúť 14. októbra 2011.

Dňa 4. apríla 2012 podal prokurátor Krajskej prokuratúry v Košiciach v trestnej veci sťažovateľky obžalobu.

Zákonná sudkyňa nariadila na 30. apríl 2012 výsluch sťažovateľky v súvislosti s rozhodovaním o ďalšom trvaní väzby po podaní obžaloby. Uznesením okresného súdu sp. zn. 4 T 42/2012 z 30. apríla 2012 bolo rozhodnuté, že sa sťažovateľka ponecháva vo väzbe, keďže dôvody väzby naďalej trvajú. Proti označenému uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka sťažnosť. Uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tos 43/2012 z 23. mája 2012 bola sťažnosť sťažovateľky zamietnutá z dôvodu, že bola podaná osobou, ktorá sa jej výslovne vzdala.

Dňa 2. júla 2012 okresný súd na verejnom zasadnutí predbežne prejednal obžalobu. Sťažovateľka vzniesla na tomto verejnom zasadnutí námietku zaujatosti proti zákonnej sudkyňi JUDr. J. T. a jej odôvodnenie predložila okresnému súdu „krátkou cestou“ v písomnom podaní. Okresný súd uznesením sp. zn. 4 T 42/2012 z 2. júla 2012 rozhodol, že zákonná sudkyňa JUDr. J. T. nie je vylúčená z vykonávania úkonov trestného konania. Proti tomuto uzneseniu sťažovateľka podala sťažnosť. O sťažnosti rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 4 Tos 59/2012 z 11. júla 2012 tak, že zákonná sudkyňa JUDr. J. T. nie je vylúčená z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci sťažovateľky.

Vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu o ponechaní sťažovateľky vo väzbe sťažovateľka namieta, že zápisnica z 30. apríla 2012 je síce označená ako zápisnica o verejnom zasadnutí, ale jej bolo len doručené predvolanie na výsluch, a nie na verejné zasadnutie. Navyše, ak by aj malo ísť o verejné zasadnutie, toto sa nemohlo podľa sťažovateľky konať, keďže nebola zachovaná zákonná lehota na prípravu vyplývajúca z ustanovenia § 292 ods. 4 Trestného poriadku. Sťažovateľka tvrdí, že v jej prítomnosti ani v prítomnosti jej obhajcu JUDr. J. nebolo vyhlásené nijaké uznesenie okresného súdu, a teda sa ani nemohla vzdať práva podať proti nemu sťažnosť. Túto skutočnosť majú potvrdzovať aj čestné vyhlásenia jej obhajcu, obhajcu spoluobvineného JUDr. M. S., ktorým je otec sťažovateľky, ako aj M. K. Sťažovateľka tiež namieta zloženie senátu, keďže v zmysle zápisnice z 30. apríla 2012 mala byť ako prísediaca prítomná aj členka senátu K. P., pričom v skutočnosti bol prítomný len jeden prísediaci, a to muž.

Pokiaľ ide o rozhodovanie o námietke zaujatosti, sťažovateľka tvrdí, že zo zápisnice z verejného zasadnutia konaného 2. júla 2012 nevyplýva, že by obhajca sťažovateľky bol podal proti uzneseniu okresného súdu o nevyhlúčení zákonnej sudkyne sťažnosť. Navyše, na tomto verejnom zasadnutí o námietke zaujatosti nebolo podľa sťažovateľky ani rozhodované, aj keď zo zápisnice vyplýva opak. Uznesenie okresného súdu bolo doručené obhajcovi sťažovateľky 9. júla 2012.

Sťažovateľka podala proti uzneseniu okresného súdu z 2. júla 2012 sťažnosť, ktorá mala byť podľa jej tvrdenia doručená okresnému súdu 12. júla 2012. Krajský súd rozhodol o sťažnosti sťažovateľky 11. júla 2012, pričom v tomto čase podľa argumentácie sťažovateľky ani nemohol vedieť o tom, že sťažnosť bude podaná, keďže zo zápisnice z verejného zasadnutia táto skutočnosť nevyplývala. Navyše, krajský súd rozhodol podľa sťažovateľky bez toho, aby poznal dôvody uvedené v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu o nevyhlúčení zákonnej sudkyne.

Sťažovateľka tvrdí, že *„Sudkyňa JUDr. J. T. spôsobom vedenia výsluchov, či verejných zasadnutí, nedostatočným preskúmaním trvania väzobných dôvodov, nesprávnym protokolovaním zasiahla do základných práv a slobôd sťažovateľky, ktorá je stále väzobne stíhaná. Rovnako tiež Krajský súd v Košiciach nedostatočným preskúmaním zákonnosti postupu sudkyne JUDr. J. T. neodstránil nedostatky, ktoré mali za následok závažné pochybenie v rozhodovaní vo veciach týkajúcich sa sťažovateľky.“*

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Okresný súd Košice II a Krajský súd v Košiciach v súvislosti s rozhodovaním o trvaní väzby a v súvislosti s rozhodovaním o nevyhlúčení zákonnej sudkyne JUDr. J. T. z vykonávania úkonov trestného konania, Ing. E. Č... uzneseniami z 30. apríla 2012, 11. júla 2012, 23. mája 2012 porušili jej práva podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 47 ods. 2, čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, čl. 5 ods. 2 a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.“

Ing. L. Č. sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 3.000,- Eur, ktoré sú Okresný súd Košice II a Krajský súd v Košiciach povinní spoločne a nerozdielne vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Ing. L. Č. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré sú Okresný súd Košice II a Krajský súd v Košiciach povinní spoločne a nerozdielne vyplatiť jej právnenému zástupcovi do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 5 ods. 2 dohovoru každý, kto je zatknutý, musí byť oboznámený bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, s dôvodmi svojho zatknutia a s každým obvinením proti nemu.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

1. K namietanému postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 42/2012 a jeho uzneseníu z 30. apríla 2012

Napadnutým uznesením okresný súd rozhodol, že sťažovateľku ponecháva vo väzbe, keďže dôvody väzby naďalej trvajú. Zo zápisnice z výsluchu sťažovateľky z 30. apríla 2012 ústavný súd zistil, že sťažovateľka sa vzdala práva podať proti napadnutému uzneseniu okresného súdu sťažnosť.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka tým, že sa vzdala práva podať proti napadnutému uzneseniu okresného súdu sťažnosť, nevyčerpala opravné prostriedky, ktoré jej zákon na ochranu jej základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnená v zmysle ustanovení Trestného poriadku.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Nad rámec uvedeného ústavný súd pripomína, že aj v prípade, ak by sťažovateľka včas a riadne podala sťažnosť proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, musel by túto časť sťažnosti odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je totiž založená na princípe subsidiarity, t. j. uplatní sa len vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nie je oprávnený rozhodnúť všeobecný súd. V danom prípade by o riadne a včas podanej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu okresného súdu bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

2. K namietanému postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 43/2012 a jeho uzneseníu z 23. mája 2012

Z napadnutého uznesenia krajského súdu o ďalšom trvaní väzby vyplýva, že krajský súd sťažnosť sťažovateľky z 11. mája 2012 smerujúcu proti uzneseniu okresného súdu o ďalšom trvaní väzby z 30. apríla 2012 zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku s poukazom na to, že sťažovateľka sa práva podať proti tomuto uzneseniu sťažnosť po vyhlásení tohto uznesenia 30. apríla 2012 a po poučení o opravnom prostriedku vzdala.

Zo zápisnice okresného súdu z 30. apríla 2012 ústavný súd zistil, že sťažovateľka nevyužila možnosť vypovedať pred súdom, keďže uviedla: „*Ja dnes nemám čo povedať*“; obdobne sa vyjadril aj obhajca sťažovateľky.

Následne bolo vyhlásené uznesenie o ponechaní obžalovaného Š. R. a sťažovateľky vo väzbe, keďže u oboch trvajú dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku.

V zápisnici okresného súdu z 30. apríla 2012 sa ďalej uvádza:

„Po vyhlásení uznesenia, jeho zdôvodnení a po poučení, že proti uzneseniu je prípustná sťažnosť do 3 dní odo dňa jeho oznámenia sa vyjadrili:

obžalovaná: - vzdávam sa sťažnosti

obžalovaný: - vzdávam sa sťažnosti...

Predsedníčka senátu zároveň určila dátum verejného zasadnutia, na ktorom sa bude prejednávať obžaloba, na deň: 14. 5. 2012 o 13,00 hod. na č. dv. 127/1. p.“

Sťažovateľka tvrdí, že v jej prítomnosti ani v prítomnosti jej obhajcu nebolo vyhlásené žiadne uznesenie, a preto sa ani nemohla vzdať práva podať proti nemu sťažnosť. Z uvedeného vyplýva, že tvrdenie sťažovateľky zjavne nezodpovedá obsahu zápisnice okresného súdu z 30. apríla 2012. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na § 60 Trestného poriadku.

Podľa § 60 ods. 1 Trestného poriadku o oprave, doplnení a námietkach proti záznamu alebo proti zápisnici rozhodne orgán, o ktorého záznam alebo zápisnicu ide. Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná sťažnosť.

Podľa § 60 ods. 2 Trestného poriadku ten, kto viedol pojednávanie alebo vykonanie úkonu, môže i po podpise zápisnice nariadiť alebo vykonať opravu písárskych chýb alebo iných zrejmych nesprávností. Oprava sa vykoná tak, aby pôvodný zápis zostal čitateľný, opravu podpíše ten, kto ju nariadil.

Ústavný súd už vo veci sp. zn. IV. ÚS 322/09 (obdobne tiež pozri I. ÚS 438/2010 alebo IV. ÚS 23/2011), uviedol že vznesenie námietky proti obsahu zápisnice (§ 40 ods. 3 druhej vety Občianskeho súdneho poriadku) vzhľadom na povinnosť súdu, ktorú vznesenie takejto námietky zakladá, považuje za iný právny prostriedok, ktorý sťažovateľom zákon na ochranu ich základných práv alebo slobôd účinne poskytoval a na ktorého použitie boli v okolnostiach daného prípadu podľa označeného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku oprávnení (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Ústavný súd na tomto základe zároveň konštatoval, že v predmetnej veci mali sťažovatelia k dispozícii procesný nástroj

spôsobilý napraviť vytýkané pochybenie vo veci konajúceho súdu priamo v rámci prebiehajúceho súdneho konania.

Uvedený právny názor možno identicky aplikovať aj na § 60 Trestného poriadku, z ktorého znenia vyplýva, že aj v posudzovanej veci mala sťažovateľka k dispozícii účinný procesný nástroj, prostredníctvom ktorého mohla namietať nedostatky v zápisnici. Ak sťažovateľka neuplatnila postup podľa § 60 ods. 1 Trestného poriadku, nemôže účinne namietať v konaní pred ústavným súdom nedostatky v zápisnici okresného súdu z 30. apríla 2012 a na tomto základe tvrdiť, že sa nemohla vzdať práva podať proti uzneseniu okresného súdu o ďalšom trvaní jej väzby z 30. apríla 2012 sťažnosť, keďže nebolo okresným súdom v jej prítomnosti vyhlásené.

Ústavný súd navyše poukazuje aj na zápisnicu okresného súdu o verejnom zasadnutí zo 14. mája 2012, v ktorej sa okrem iného uvádza:

„Predsedníčka senátu dotazom u obžalovanej zisťovala, či podanie z 11. 5. 2012 je sťažnosťou proti uzneseniu z 30. 4. 2012 alebo žiadosťou o prepustenie z väzby s písomným sľubom, keďže proti uzneseniu z 30. 4. 2012 sa výslovne vzdala sťažnosti.

Obžalovaná: trvám na tom že sa jedná o sťažnosť.

Obhajca JUDr. Š. J.:

uvedomujeme si, že sťažnosť je podaná po zákonnej lehote, aj to, že uznesenie je právoplatné, ale žiadame, aby vo veci rozhodol krajský súd. Sťažnosť podala moja klientka, a ja som ju ako obhajca, v jej mene zaslal.“

Ústavný súd popri už uvedenom aj vzhľadom na citovanú časť zápisnice okresného súdu zo 14. mája 2012 nemôže mať pochybnosti o tom, že 30. apríla 2012 bolo vyhlásené uznesenie o ďalšom trvaní väzby sťažovateľky, ani o tom, že sa práva podať sťažnosť proti tomuto uzneseniu vzdala.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

Po odmietnutí tejto časti sťažnosti bolo bez právneho významu zaoberať sa námietkami sťažovateľky týkajúcimi sa povahy procesného úkonu vykonaného okresným súdom 30. apríla 2012 (výsluch alebo verejné zasadnutie, pozn.), prípadne otázkami zloženia senátu. Tento záver platí o to viac, že sťažovateľka neuplatnila v danom prípade postup podľa § 60 ods. 1 Trestného poriadku.

3. K namietanému postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 59/2012 a jeho uznesení z 11. júla 2012

Krajský súd uznesením sp. zn. 4 Tos 59/2012 z 11. júla 2012 rozhodol o tom, že zákonná sudkyňa JUDr. J. T. nie je vylúčená z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci sťažovateľky.

V odôvodnení napadnutého uznesenia krajského súdu o nevyhlúčení zákonnej sudkyne sa okrem iného uvádza:

«Krajský súd po preskúmaní spisového materiálu, ako aj písomne podanej námietky zaujatosti zo strany obvinenej dospel k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre odňatie veci zákonnému sudcovi z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 Tr. por.

V zmysle ustanovenia § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Z hore uvedenej citácie vyplýva, že pre odňatie veci sa vyžaduje preukázanie zaujatosti zákonného sudcu pre pomer k veci, prípadne k osobám. Ako to vyplýva z námietok obvinenej, táto vytyka viacmenej procesné pochybenia v súvislosti s číselným označením zápisníc, prípadne neuvedením, resp. neprítomnosťou člena senátu, ktoré skutočnosti sú skôr dôvodom ako odvolacie námietky, prípadne pre sťažnosť na postup zákonného sudcu.»

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že zo zápisnice z verejného zasadnutia konaného 2. júla 2012 nevyplýva, že by jej obhajca podal proti uzneseniu okresného súdu o nevyklúčení zákonnej sudkyne sťažnosť. Navyše, na tomto verejnom zasadnutí o námietke zaujatosti podľa tvrdenia sťažovateľky nebolo ani rozhodované, aj keď zo zápisnice vyplýva opak. Sťažovateľka tiež poukazuje na skutočnosť, že krajský súd rozhodoval o jej sťažnosti bez toho, aby poznal jej sťažnostné argumenty, keďže odôvodnenie sťažnosti bolo krajskému súdu doručené až jeden deň po jeho rozhodnutí.

V zápisnici z verejného zasadnutia okresného súdu konaného v trestnej veci sp. zn. 4 T 42/12 dňa 2. júla 2012 o predbežnom prejednaní obžaloby sa okrem iného uvádza:

„Obžalovaná Ing. L. Č.:

Obhajca JUDr. M. K. – chcem uviesť, že podávame námietku zaujatosti voči predsedníčke senátu. Žiadame o tejto rozhodnúť. Dôvody námietky zaujatosti predkladáme krátkou cestou.

Predsedníčka senátu oznámila, že rozhodne o vznesenej námietke zaujatosti.

Bolo vyhlásené uznesenie

Podľa § 277 ods. 2 Tr. por. súd dnešné VZ odročuje na neurčito s tým, že bude doručené rozhodnutie o námietke zaujatosti, obž. R. bola daná 5 dňová lehota na oznámenie mena a adresy ním zvoleného obhajcu.

Na to bolo vyhlásené uznesenie

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. predsedníčka senátu JUDr. J. T. nie je vylúčená z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci Okresného súdu Košice II sp. zn. 4 T 42/12.

Zápisnica skončená a podpísaná o 10,20 hod.“

Z citovaného vyplýva, že tvrdenie sťažovateľky, podľa ktorého ani ona a ani jej obhajca nepodali do zápisnice sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu o nevyklúčení zákonnej sudkyne, zodpovedá obsahu zápisnice okresného súdu z verejného zasadnutia konaného 2. júla 2012. Sťažovateľka uvádza, že uznesenie okresného súdu o námietke zaujatosti z 2. júla 2012 bolo doručené jej obhajcovi JUDr. K. 9. júla 2012, ktorý proti nemu podal sťažnosť 12. júla 2012.

Ústavný súd sa oboznámil s podaním obhajcu sťažovateľky z 10. júla 2012, ktoré bolo doručené okresnému súdu 12. júla 2012. Ide o podanie označené ako „*VEC: Sťažnosť – odôvodnenie*“. V úvodnej časti tohto podania sa uvádza: „*Uznesením Okresného súdu Košice II zo dňa 2. 7. 2012, sp. zn. 4 T 42/12, doručeným právnenému zástupcovi obvinenej dňa 9. 7. 2012 bolo rozhodnuté o nevyhlúčení predsedníčky senátu JUDr. J. T. z vykonávania úkonov trestného konania.*

S týmto uznesením sa nestotožňujem a nepovažujem ho za správne.“

V nadväznosti na už uvedené ústavný súd v prvom rade poznamenáva, že ak by sťažovateľka, resp. jej obhajca na verejnom zasadnutí konanom 2. júla 2012 neboli podali sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu o námietke zaujatosti zákonnej sudkyne, musel by krajský súd sťažnosť podanú 12. júla 2012 považovať za oneskorene podanú, a preto by ju musel podľa § 193 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zamietnuť. V danom prípade však krajský súd sťažnosť meritórne prejednal, t. j. nerozhodol podľa § 193 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

Samotné označenie podania obhajcu sťažovateľky z 10. júla 2012 ako „*VEC: Sťažnosť – odôvodnenie*“, ako aj jeho úvodné slová, ktoré neobsahujú formuláciu o tom, že sťažovateľka, zastúpená obhajcom, podáva proti namietanému uzneseniu okresného súdu sťažnosť, odôvodňujú záver, že na verejnom zasadnutí konanom 2. júla 2012 bola po vyhlásení uznesenia sťažovateľkou, resp. jej obhajcom zahlásená sťažnosť, ktorú obhajca po doručení písomného vyhotovenia a zdôvodnenia uznesenia okresného súdu z 2. júla 2012 vo svojom následnom podaní z 10. júla 2012 len odôvodnil.

Ústavný súd tiež poukazuje na skutočnosť, že citované odôvodnenie sťažnosti je datované 10. júla 2012, okresnému súdu však bolo doručené až 12. júla 2012. Dá sa predpokladať, že v prípade, ak by toto podanie, ktorého obsahom bolo odôvodnenie sťažnosti, bolo okresnému súdu doručené v deň jeho vyhotovenia, teda 10. júla 2012, bolo by toto podanie včas predložené krajskému súdu, ktorý by mal možnosť sa s jeho obsahom pred vyhlásením napadnutého uznesenia krajského súdu o nevyhlúčení zákonnej sudkyne oboznámiť, keďže o sťažnosti rozhodoval na neverejnom zasadnutí konanom 11. júla 2012.

Bez ohľadu na dosiaľ uvedené, pre posúdenie tejto časti sťažnosti bolo pre ústavný súd najpodstatnejšie to, že argumentácia uvedená sťažovateľkou v jej podaní – námietke zaujatosti, ktorá bola predložená okresnému súdu „krátkou cestou“ na verejnom zasadnutí 2. júla 2012, a argumentácia uvedená v podaní jej obhajcu z 10. júla 2012 označenom ako „*VEC: Sťažnosť – odôvodnenie*“ je identická.

V oboch podaniach sa namieta zaujatosť zákonnej sudkyne z dôvodu nedostatkov jej procesného postupu pri úkone uskutočnenom 30. apríla 2012 (predvolanie na výsluch – verejné zasadnutie, nezachovanie lehoty na prípravu na verejné zasadnutie, tvrdenie o vzdaní sa sťažnosti proti uzneseniu o ďalšom trvaní väzby, absencia prísediacej P.) a tiež z dôvodu nedostatkov pri zabezpečovaní priebehu verejného zasadnutia okresného súdu konaného 14. mája 2012.

Vzhľadom na dosiaľ uvedené teda možno urobiť záver o tom, že aj keď krajský súd nemal pri svojom rozhodovaní k dispozícii podanie obhajcu sťažovateľky z 10. júla 2012 označené ako „*VEC: Sťažnosť – odôvodnenie*“, argumentácia v ňom uvedená bola totožná s obsahom námietky zaujatosti, ktorá bola súčasťou spisu, pretože bola predložená okresnému súdu „krátkou cestou“ na verejnom zasadnutí 2. júla 2012. Napadnutým uznesením krajského súdu o nevyhlúčení zákonnej sudkyne ani postupom predchádzajúcim jeho vydaniu preto reálne nemohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do práv sťažovateľky, ktorých porušenie namieta v konaní pred ústavným súdom.

Samotné odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu o nevyhlúčení zákonnej sudkyne sťažovateľka v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu nijako nenamieta (teda jej námietky smerujú len k postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, pozn.). Z uvedeného dôvodu ústavný súd nemal dôvod zaoberať sa obsahom tohto uznesenia krajského súdu.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní aj túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. januára 2013